

Univerzitet u Beogradu
Filozofski fakultet
Odeljenje za psihologiju

Slobodan Marković

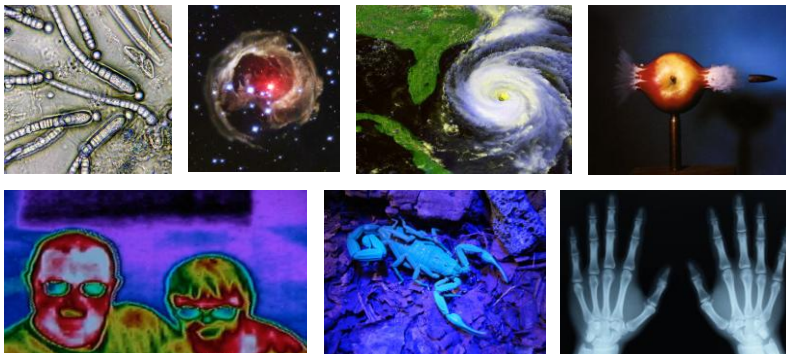
PSIHOLOGIJA OPAŽANJA

Tematske celine

PSIHOFIZIKA
ČULA
PERCEPCIJA

OGRANIČENOST ČULNOG SAZNANJA

- malo-veliko, slabo-jako, sporo-brzo ...
- pomagala: mikroskop, UV, IR kamere ...

OGRANIČENOST ČULNOG SAZNANJA

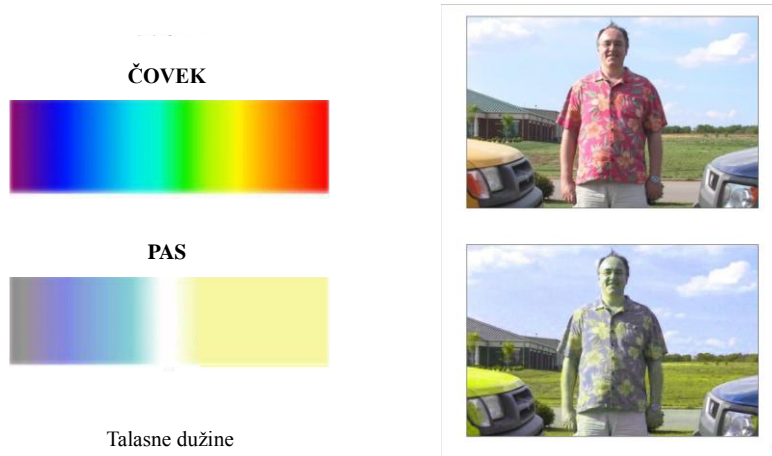
- malo-veliko, slabo-jako, sporo-brzo ...
- pomagala: mikroskop, UV, IR kamere ...
- svaka životinjska vrsta ima svoj perceptivni svet

OGRANIČENOST ČULNOG SAZNANJA

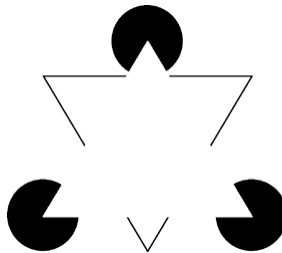
OGRANIČENOST ČULNOG SAZNANJA

VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Opažanje nepostojećih entiteta

Iluzorne konture

Kanicin trougao (*Kanizsa*)

VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Neopažanje postojećih entiteta: Kamuflaže

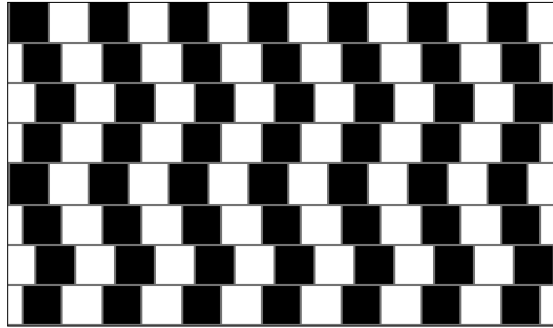
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Neopažanje postojećih entiteta: Kamuflaže

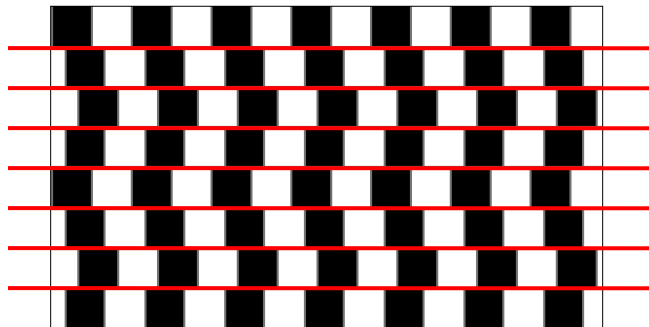
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

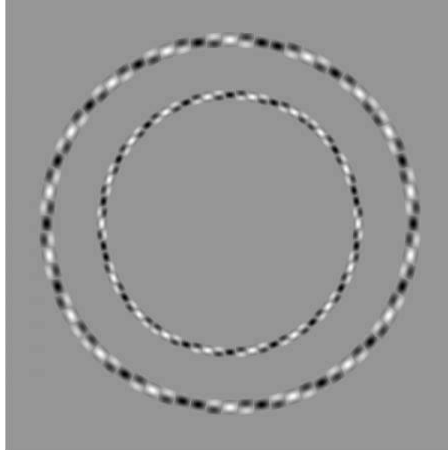
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

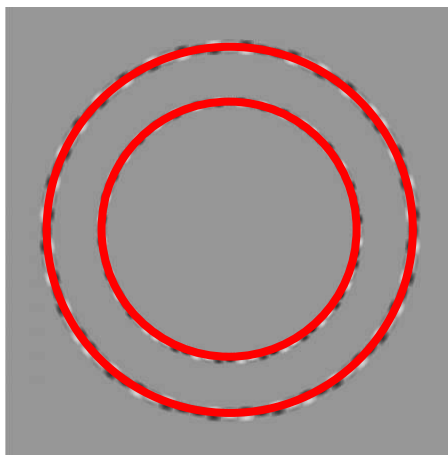
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

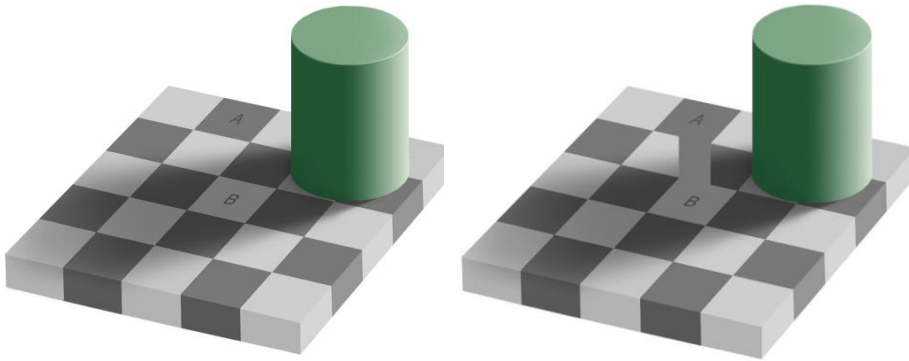
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

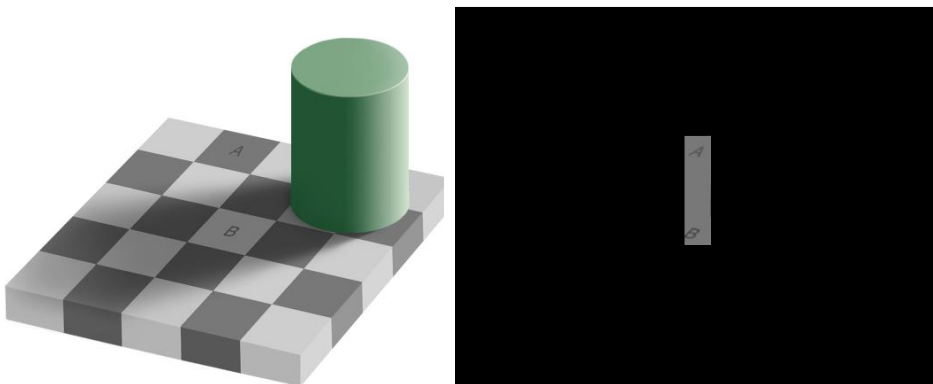
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

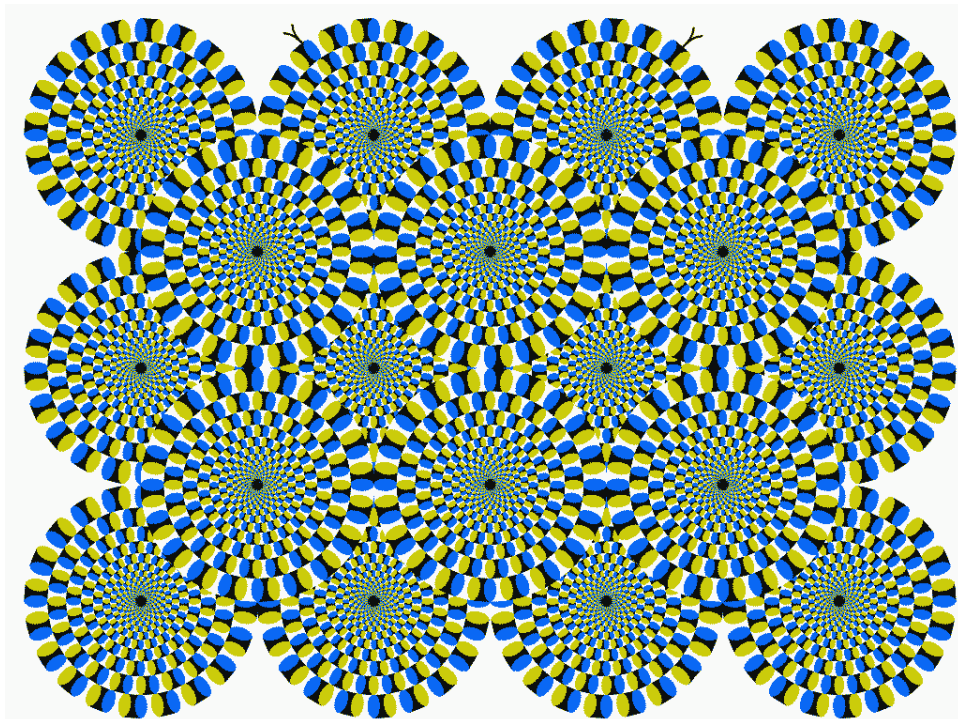
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

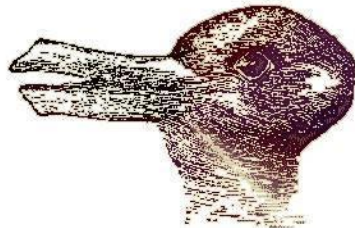
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

“Pogrešno” opažanje: Iluzije

VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Dvosmisleni opažaji: dvostruko značenje figure

VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Dvosmisleni opažaji: deo-celina

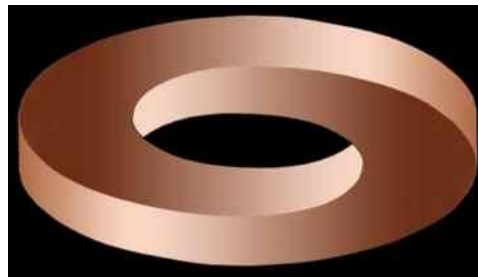
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Dvosmisleni opažaji: deo-celina

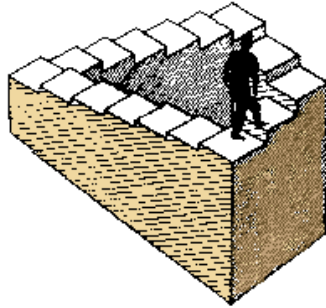
VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Nemogući objekti

VERIDIČNOST ČULNOG SAZNANJA

Nemogući objekti

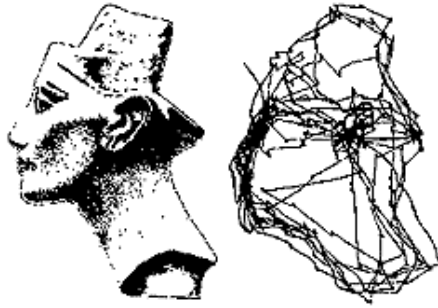
PERCEPCIJA I AKCIJA

Akcija organizma: kretanje, manipulacija, dohvatanje ...

PERCEPCIJA I AKCIJA

Akcija čulnih organa: pokreti očiju, njuškanje, žvakanje ...

Jarbus, 1967.

PERCEPCIJA I KOGNICIJA

PERCEPCIJA I KOGNICIJA

PERCEPCIJA I KOGNICIJA

Opažanje i prepoznavanje

poznati jezik: čujemo i razumemo

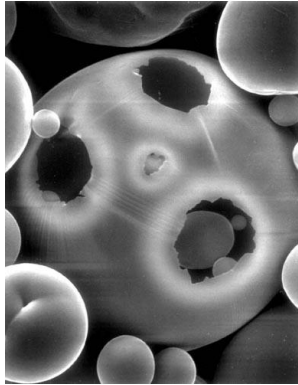
nepoznati jezik: čujemo, ali ne razumemo

poznate scene: prepoznajemo objekte

nepoznate scene: vidimo površine i linije

PERCEPCIJA I KOGNICIJA

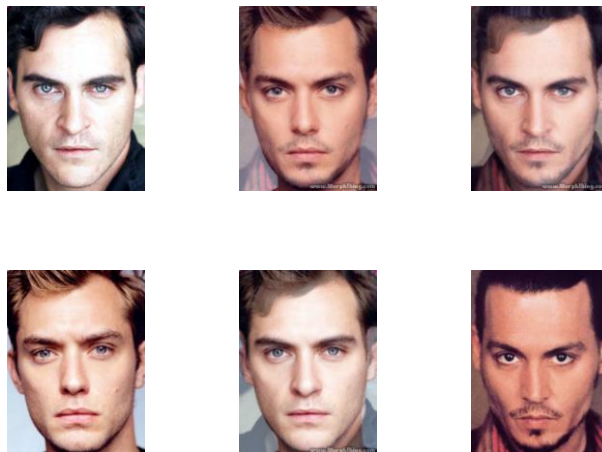
PERCEPCIJA I KOGNICIJA

PERCEPCIJA I MEMORIJA

PERCEPCIJA I MEMORIJA

PERCEPTIVNE SPOSOBNOSTI

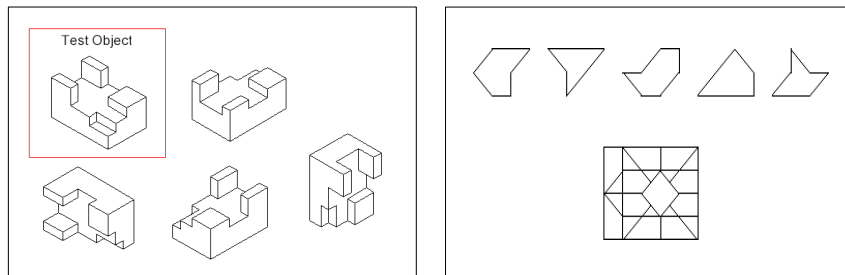
Testovi inteligencije

Spacijalne sposobnosti: test mentalne rotacije

Razdvajanje deo-celina: test skrivenih figura

Diskriminacija detalja: test isto-različito

...

PERCEPCIJA I PAŽNJA

PERCEPCIJA I PAŽNJA

PERCEPCIJA I EMOCIJE

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

- fenomenološki, psihološki, mentalistički
- neuralni, fiziološki, redukcionistički
- biološki: veza opažanja i adaptivnog ponašanja
- inženjerski, informacioni: simulacija percepcije

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

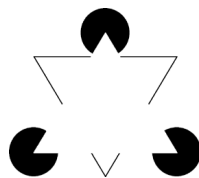
Fenomenološki, psihofizički, mentalistički

Introspekcija:

Opis opažaja

Psihofizički odgovor (npr. vidim – ne vidim)

Prepoznavanje, detekcija ...

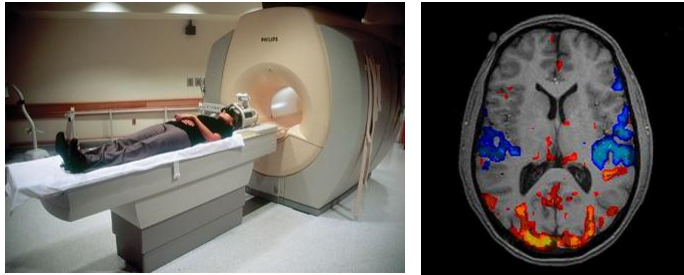

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

Neuralni, fiziološki, redukcionistički

Merenje rada mozga i senzornih sistema

Neurooslikavanje: PET, fMRI

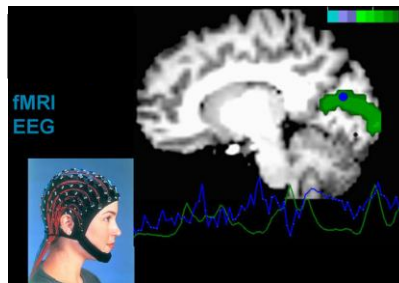

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

Neuralni, fiziološki, redukcionistički

Merenje rada mozga i senzornih sistema

Neurooslikavanje: PET, fMRI, EEG

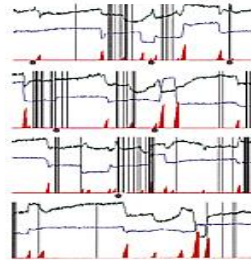

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

Neuralni, fiziološki, redukcioniistički

Merenje rada mozga i senzornih sistema

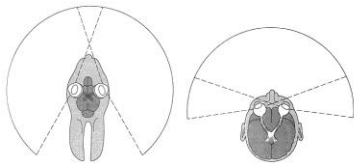
Neurofiziološka merenja: mikroelektrode ...

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

Biološki, ekološki: veza opažanja i adaptivnog ponašanja

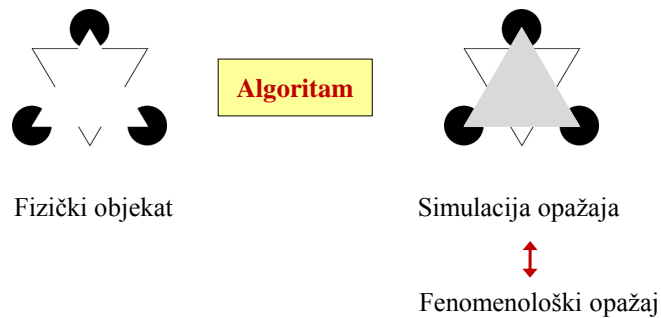
Bihevioralne i opservacione metode

OPŠTI PRISTUPI OPAŽANJU

Inženjerski, informacijski: simulacija percepcije

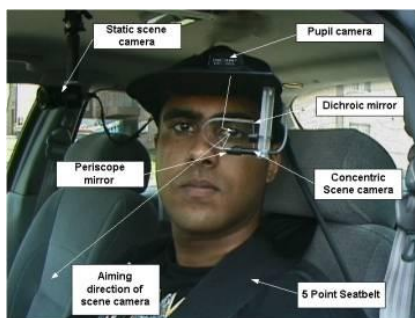
Matematičke metode: Neuralne mreže

ZAŠTO PROUČAVATI PERCEPCIJU?

PRAKTIČNI RAZLOZI

- **ergonomija**: industrija, saobraćaj, sport

ZAŠTO PROUČAVATI PERCEPCIJU?

PRAKTIČNI RAZLOZI

- **marketing**: percepcija, zadovoljstvo, motivacija

ZAŠTO PROUČAVATI PERCEPCIJU?

PRAKTIČNI RAZLOZI

- **medicina**: pomoć gluvim, slepim i sl.

ZAŠTO PROUČAVATI PERCEPCIJU?

PRAKTIČNI RAZLOZI

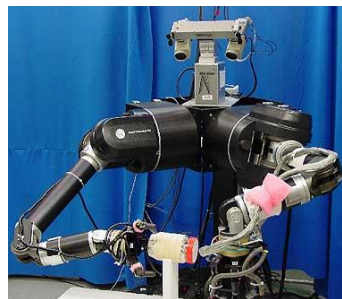
- **životinje**: npr. korišćenje pasa tragača

ZAŠTO PROUČAVATI PERCEPCIJU?

PRAKTIČNI RAZLOZI

- **veštačka inteligencija**: npr. robotsko viđenje

ZAŠTO PROUČAVATI PERCEPCIJU?

PRAKTIČNI RAZLOZI

- ergonomija, marketing, medicina, upotreba životinja, veštačka inteligencija itd.

INTELEKTUALNA RADOZNALOST

Zašto stvari izgledaju tako kako izgledaju?